

6. Lozhkin G., Spasenny'kov V., Komarovs'ka V. (2004) Osobly'vosti ta struktura ekonomichnoyi svidomosti sub'yektiv social'nogo prostoru [Features and structure of economic consciousness of subjects of social space]. *Social'na psy'xologiya - Social psychology*. 1, 8–16 [in Ukrainian].
7. Maczumoto D. (2002) Psy'xology'ya y' kul'tura [Psychology and culture]. *Prajm: Evroznak*, 416 [in Ukrainian]
8. Moskalenko V. V. (2006) Ekonomichna socializaciya osoby'stosti: konceptual'na model' [Economic socialization of the individual: the conceptual model]. *Social'na psy'xologiya – Social psychology*. 3, 3–17 [in Ukrainian].
9. Moskalenko V. (2004) Suchasni napryamky' doslidzhen' v ekonomichnij psy'xologiyi [Modern areas of research in economic psychology]. *Social'na psy'xologiya – Social psychology*. 2, 3–18 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 13.11.2018 р.

УДК 330.1:631.1

Зеленко Оксана,
аспірант, Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки,
м. Луцьк; e-mail: oksana_zelenko@ukr.net

ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІНСТРУМЕНТАМИ ЛОГІСТИКИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Динамічний розвиток аграрних ринків та новітніх технологій із застосуванням напрацьовань у теорії й практиці логістичного управління сільськогосподарських підприємств може стати одним із найважливіших чинників підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського бізнесу та ефективного задоволення потреб споживачів. Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва є неможливим без застосування висококваліфікованого управління. На фоні описаної ситуації актуальною є проблема вибору ефективних і дієвих підходів до логістичного управління сільськогосподарським підприємством та підбір ефективних інструментів логістики.

У статті розглянуто підходи до управління загалом та логістичного зокрема з притаманними йому інструментами в діяльності сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: підходи, управління, логістичне управління, інструменти логістики, сільськогосподарське підприємство.

Зеленко Оксана,
аспірант, Восточноєвропейский национальный университет
имени Леси Украинки,
г. Луцк; e-mail: oksana_zelenko@ukr.net
<https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-04-55-63>

ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ИНСТРУМЕНТАМИ ЛОГИСТИКИ В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

Динамичное развитие аграрных рынков и новейших технологий с применением наработок в теории и практике логистического управления сельскохозяйственных предприятий может стать одним из важнейших факторов повышения конкурентоспособности сельскохозяйственного бизнеса и эффективного удовлетворения потребностей потребителей. Повышение эффективности сельскохозяйственного производства невозможно без применения высококвалифицированного управления. На фоне описанной ситуации актуальна проблема выбора эффективных и действенных подходов к логистическому управлению сельскохозяйственным предприятием и подбор эффективных инструментов логистики.

В статье рассматриваются подходы к управлению в целом и к логистическому в частности с присущими ему инструментами в деятельности сельскохозяйственных предприятий.

Ключевые слова: подходы, управления, логистическое управление, инструменты логистики, сельскохозяйственное предприятие.

Zelenko Oksana,
Postgraduate, Lesia Ukrainka Eastern European National University,
Lutsk; oksana_zelenko@ukr.net

APPROACHES TO MANAGING LOGISTICS TOOLS IN AGRICULTURAL ENTERPRISES

The dynamic development of agrarian markets and the latest technologies with the application of developments in the theory and practice of logistics management of agricultural enterprises can become one of the most important factors for increasing the competitiveness of agricultural business and effectively meeting the needs of consumers. Increasing the efficiency of agricultural production is impossible without the use of highly skilled management. Against the background of the described situation, the problem is the choice of efficient and effective approaches to logistics management of the agricultural enterprise and the selection of effective logistics tools.

The article deals with approaches to management in general, and approaches to logistics management in particular with its inherent tools in the activity of agricultural enterprises.

The development and effective functioning of agricultural enterprises against the backdrop of an unstable economic situation in the country is possible with the use of successful management approaches, using existing developments in the theory and practice of logistics management. Implementation and application of innovative approaches and concepts in the field of logistics will provide agricultural enterprises with high competitive advantages in agribusiness and successful access to foreign agro-markets.

However, practical implementation of changes is not possible without the use of methods and tools of logistic management, taking into account the specifics of the activities of agricultural enterprises, which in turn is the basis of an effective management mechanism. The application of various combinations and approaches to managing logistics tools will allow agricultural enterprises to develop, to increase their capacities, and to maintain leadership in the agrarian market of the country and beyond.

Key words: approaches, management, logistic management, tools of logistics, agricultural enterprise.

Постановка проблеми. Ефективність управління сільськогосподарським підприємством має найбільший свій прояв у тому, чи були досягнуті поставлені завдання та цілі функціонування, які зазвичай спрямовуються на підвищення результативності фінансово-господарської діяльності суб'єкта. Від прийняття ефективних, своєчасних і кваліфікованих управлінських рішень на пряму залежать фінансово-економічні показники діяльності підприємства.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Питання розвитку теорії та методології управління розглянуто в роботах як вітчизняних, так і зарубіжних учених, таких як С. В. Чурилов [2], Е. Альтман, І. Ансоффа, І. Бланк, Ю. Сафонов, Г. Ільницька, А. Чухно, Г. Савицька, О. Пархоменко, А. Томпсон. Різних аспектів теорії й практики логістики стосуються праці вітчизняних науковців (Л. В. Фролова [10], А. Г. Кальченко [7], Є. В. Крикавський [9], Р. Р. Ларіна, В. Є. Ніколайчук, М. А. Окландер, О. В. Хаджинова [14] та ін.). Вагомий внесок також зробили фахівці зарубіжних країн, зокрема Б. А. Анікін, А. М. Гаджинський, Е. А. Голіков, Л. Б. Миротін [6], Д. Бауерсокс [14], Дж. Бушер, Д. Клосс, Дж. Хескетт й ін. Застосуванням логістичного управління в діяльності сільськогосподарських підприємств стосуються розвідок таких вітчизняних учених, як О. П. Величко [8], Т. В. Косарева [1], О. І. Гуроров, Н. Є. Герелиця, О. В. Березін.

Основну увагу науковців приділено загальній теорії управління та теорії логістики, інструментарій якої сформувався на загальновідомих підходах до управління.

Мета й завдання статті. Мета дослідження – визначення особливостей застосування основних підходів до управління інструментами логістики в сільськогосподарських підприємствах.

Виклад основного матеріалу. Для виокремлення основних підходів до управління інструментами логістики в сільськогосподарських підприємствах, на нашу думку, логічним буде розгляд загальної теорії управління та логістики. Ураховуючи те, що сільське господарство за своїм устроєм є специфічною галуззю економіки, що найбільшою мірою забезпечує продовольчу безпеку країни, наше дослідження набуває своєї особливої актуальності.

Як свідчать проведенні дослідження, на підприємствах агропродовольчого комплексу логістика як система не організована, застосовується фрагментарно, характеризується низькою ефективністю, що пояснюється об'єктивними обставинами. Основна причина полягає в нерозумінні керівництвом підприємств вагомості використання інструментарію логістики для забезпечення конкурентних переваг на ринку [1, с. 234].

Інструмент (від лат. *instrumentum* – знаряддя) – предмет, пристрій, механізм, машина або алгоритм, що використовується для впливу на об’єкт, його зміни або вимірювання. У широкому сенсі – засіб впливу на об’єкт, перетворення й створення об’єкта. У нашому дослідженні під інструментами логістики в сільськогосподарських підприємствах розуміємо засоби, способи впливу керуючої підсистеми підприємства на керовану для забезпечення ефективної реалізації процесу управління.

Для ефективного та успішного управління інструментами логістики сільськогосподарських підприємств потрібно комплексно використовувати прийоми, засоби, елементи різних шкіл та підходів. Зокрема, застосування наукового аналізу для визначення кращих засобів виконання завдань. Створення відповідного кадрового потенціалу й ефективне його стимулювання до підвищення продуктивності та кваліфікаційного рівня. Застосування засобів управління міжособистісними відносинами для підвищення задоволеності працівників і зміцнення їх корпоративної свідомості. Забезпечення умов максимального використання кадрового потенціалу, розроблення й застосування економіко-математичних та управлінсько-виробничих моделей і методів прийняття рішень в умовах конкурентного середовища на аграрному ринку.

С. В. Чурилов виділяє чотири найважливіші підходи, які зробили істотний внесок у розвиток теорії та практики управління. Це:

- 1) підхід із позицій виділення різних шкіл в управлінні;
- 2) процесний підхід;
- 3) системний підхід;
- 4) ситуаційний підхід [2].

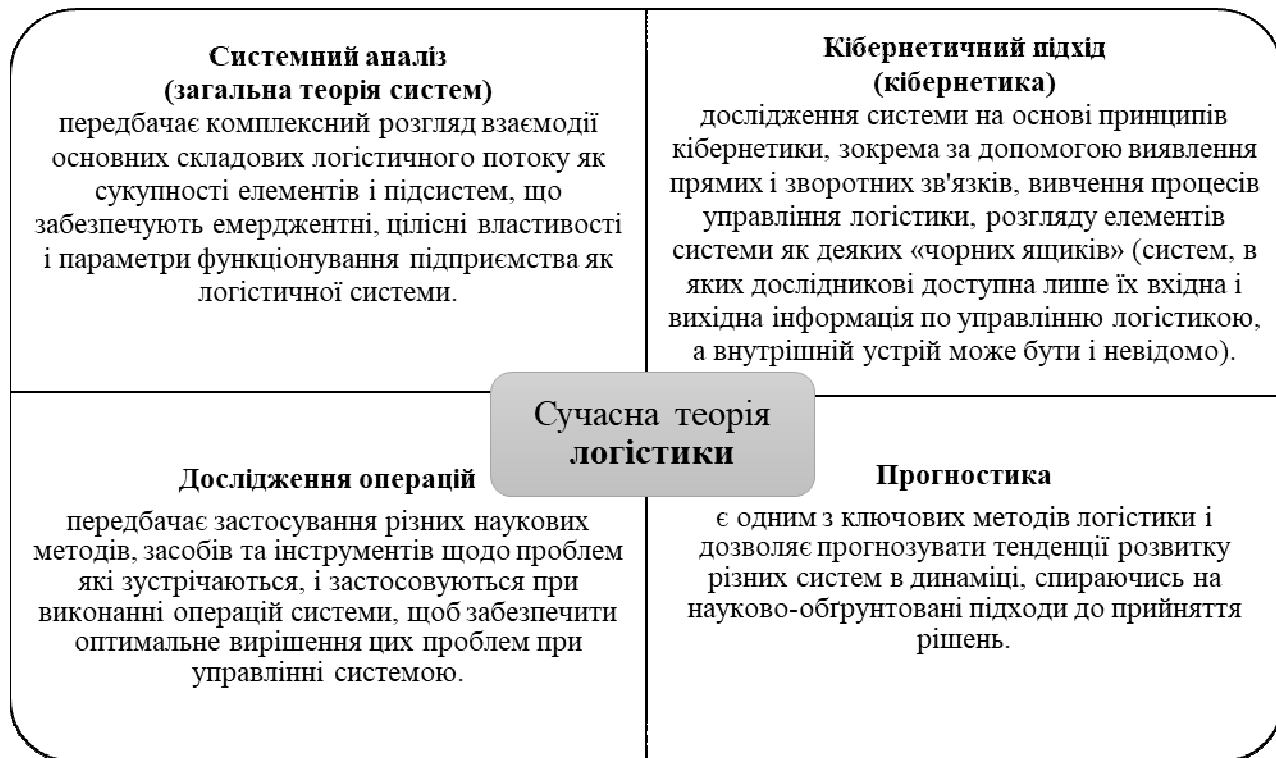
Під підходами до управління слід також розуміти певні принципи, концепції та прийоми, що ґрунтуються на відповідних теоретичних і практичних засадах управління. Якщо говорити про еволюцію теорії управління, то він виділив такі основні школи (рис.1).

*Розроблено автором на основі [3].

Рис. 1. Підходи до управління з виділенням основних шкіл

З огляду на те, що науковою базою логістичного управління є теорія та методологія управління, варто зауважити, що сучасна теорія логістики в концептуальному плані ґрунтується на чотирьох методологіях (див. рис. 2).

*Розроблено автором на основі [4].

Рис. 2. Відображення сучасної теорії логістики в методологіях управління

Методологія логістичного управління визначається такими підходами, як 1) системний; 2) програмно-цільовий; 3) проектний; 4) маркетинговий, орієнтований на споживача; 5) кібернетичний; 6) інформаційний; 7) гуманістичний; 8) інтеграційний; 9) мережевий; пріоритетами; засобами управління; обмеженнями; критеріями тощо [5].

Л. Б. Миротін доповнює вказаний перелік підходів логістичного управління лінійним програмуванням; теорією черг; імітаційним моделюванням; експертними оцінками; транспортними матрицями; теорією керування запасами; мережними моделями; математичною оптимізацією; методами прогнозування попиту [6, с. 141]. Водночас А. Г. Кальченко наголошує на тому, що відповідно до реалізації методології логістичного управління слід також долучати наукові та теоретичні положення з математики, економічної кібернетики, технічної кібернетики, системного аналізу, проектного управління, прогностики, менеджменту загалом [7, с. 71].

О. П. Величко у своєму дослідженні «Розвиток логістики в системі менеджменту підприємств аграрної сфери економіки» описує сьогодення в галузі управління аграрним бізнесом та спроби, які здійснюються для розширення сфери застосування логістичних методів й інструментів. Автор говорить про те, що теоретико-методологічні та прикладні напрацювання логістичного менеджменту активно впроваджуються в операційну й стратегічну діяльність багатьох сільськогосподарських підприємств [8, с. 104].

Управління логістичними процесами в діяльності сільськогосподарських підприємств здійснюється за допомогою низки методів та інструментів, які є певною мірою методологічно типовими, що дає змогу адаптувати їх до різних сфер логістичної діяльності.

Реалізація вдалої та ефективної управлінської діяльності на сільськогосподарському підприємстві забезпечується за рахунок формування й використання відповідної методології та інструментарію, який повинен відповідати вимогам сучасного менеджменту.

Класичними прикладами інструментів логістики, що використовуються в сільському господарстві, можна вважати такі (див. рис. 3).

*Розроблено автором на основі [9].

Рис. 3. Інструменти логістики в сільському господарстві

Ефективне управління інструментами логістики та їх кваліфіковане застосування в діяльності сільськогосподарських підприємств дає змогу визначити потреби підприємства в основних засобах, перспективи організації їх використання, забезпечення технічного обслуговування та ремонту сільгосптехніки, обладнання, будівель тощо.

Л. В. Фролова у своєму дослідженні звертає увагу на те, що однією з основних функціональних сфер, придатних для застосування інструментарію логістики, є основна діяльність сільськогосподарських підприємств, щодо якої можна застосовувати інструментарій виробничої (внутрішньовиробничої) логістики для вирішення питань оптимізації розмірів сільськогосподарських підприємств, визначення потреби підприємства в основних засобах виробництва, організації їх продуктивного використання, забезпечення технічного обслуговування та ремонту машин, будівель, обладнання тощо [10, с. 147].

На нашу думку, удосконалення управлінської системи сільськогосподарського підприємства можливе й реальне тоді, коли впроваджуватимуться нововведення та застосовуватимуться інноваційні підходи до управління, що спираються на сучасні концепції й стратегії логістичного управління (табл. 1).

Таблиця 1

Сучасні концепції (стратегії) логістичного управління

Концепції (стратегії)	Виникнення та головні прихильники	Суть	Основні принципи
1	2	3	4
Kaizen (Кайдзен)	Уперше філософію Кайдзен застосовано в низці японських компаній (уключаючи <i>Toyota</i>) у період відновлення після Другої світової війни й відтоді поширилася по всьому світу. Термін «кайдзен» став широко відомий завдяки однойменній книзі <i>Масааки Імаї</i>	Японська філософія, що фокусується на виробництво без утрат	Принципи Кайдзен: фокус на клієнтах; безперервні зміни у всіх сферах організації: постачанні, виробництві, збуті, особистісних взаєминах і т. ін.; відкрите визнання проблем; пропаганда відкритості
Lean Thinking (Лін підхід)	Творець ощадливого виробництва <i>Таїті Оно</i> розпочав перші досліді з оптимізації виробництва ще в 1950-х роках. <i>Джим Вумек та Деніел Джонс</i>	Ощадливе виробництво	Виробнича практика, яка вважає витрату ресурсів для будь-яких цілей, окрім створення значення для кінцевого споживача, марнотратною й, отже, мішенню для ліквідації
Six Sigma (Шість сигма)	Метод розроблявся компанією « <i>Motorola</i> » та її інженером Білом Смітом (із 1986 р.). Використовують такі компанії, як « <i>Honeywell International</i> », « <i>General Electric</i> »	Стратегічний підхід до вдосконалення бізнесу, у рамках якого проводять заходи зі знаходження й виключення причин помилок або дефектів у бізнес-процесах, зосереджуючись на тих вихідних параметрах, які є критично важливими для споживача.	<i>Методологія</i> , що використовується в корпоративному менеджменті для вдосконалення виробництва та усунення дефектів «Шість сигма» розподіляється на дві головні методології: DMAIC (удосконалення наявного бізнес-процесу) та DMADV (створення нових проектів продукції або процесу з передбачуваною та бездефектною якістю (Ключовий елемент-системний підхід)

1	2	3	4
Blue ocean strategy (стратегія блакитного океану)	Маркетингове дослідження у формі книги Кіма Ві Чана та Рене Моборн з Інституту стратегії блакитного океану, що опублікована у 2005 р.	Створення вільного від конкуренції ринку; формування й використання нового попиту	Стратегія «блакитного океану» ґрунтується в цілому на шести принципах розробки: 1) реконструкція ринкових кордонів; 2) фокус на загальній картині, а не на цифрах; 3) вихід за межі наявного попиту; 4) правильне визначення стратегічної послідовності. Принципи втілення: 5) подолання основних організаційних перешкод; 6) уключення реалізації в стратегію.
Balanced Scorecard (стратегічні карти)	Модель була заснована Р. Капланом (професором Гарвардської школи бізнесу) та Д. Нортеном (президентом і засновником консалтингової фірми «Renaissance Solution») у 1992 р. під час дослідження дванадцяти американських підприємств.	Збалансована система показників Balanced Scorecard – інструмент, який дає можливість здійснити втілення загальної стратегії підприємства в щоденних операційних процесах.	Модель BSC ґрунтується на таких основних принципах: 1) уся необхідна керівництву підприємства інформація повинна бути такою, що вимірюється та подається за допомогою чотирьох блоків показників; 2) усі показники в межах моделі пов'язані між собою стратегічним причинно-наслідковим зв'язком; 3) фінансові показники є такими, що належать до «пізніх» та «ранніх».

*Розроблено автором на основі [11, 12].

Оптимальним вважається поєднання концепцій логістичного управління «Шість сигм + бережливе виробництво», об'єднання інструментів, націлених на підвищення якості процесу з інструментами «бережливого виробництва» для підвищення швидкості процесу [13, с. 182].

Важливими положеннями логістичного управління є не лише логістичні концепції, але й логістичні підходи, зокрема системний, функціональний та процесний.

На думку О. В. Хаджинової, діяльність будь-якого підприємства можна схарактеризувати як процес, що постійно повторюється. Тому логістичне управління можна розглядати як замкнений управлінський цикл, який також постійно повторюється. Як циклічний процес логістичне управління розглядають із позицій структурного, процесного та функціонального підходів, які тісно пов'язані між собою [14, с. 12].

Основним теоретичним фундаментом логістики є загальна теорія систем і її інструментарій: системні дослідження, системний підхід і системний аналіз. Системний підхід – комплексне вивчення об'єкта дослідження як єдиного цілого з позиції системного аналізу [6]. Процесний підхід до логістичного управління забезпечується організацією здійснення логістичних операцій та виконання логістичних функцій, які ведуть до формування відповідних логістичних затрат, опис регулярно виконуваних операцій та завдань у сфері логістики з уточненням відповідних логістичних затрат та основних носіїв цих затрат. Функціональний підхід до логістичного управління забезпечується організацією управління окремими об'єктами в складі логістичних операцій, які впливають на формування логістичних затрат [15].

Реалізація та впровадження обраних підходів до управління з використанням відповідних інструментів логістики, а також застосування необхідних функцій логістичного управління повинні враховувати специфіку цілей, завдань, умов діяльності відповідного сільськогосподарського підприємства (власність, організаційно-правова форма господарювання, розмір підприємницьких формувань, спеціалізація, розміщення).

Висновки. Розвиток та ефективне функціонування сільськогосподарських підприємств на фоні нестабільної економічної ситуації в країні є можливими за умов застосування вдалих підходів до управління з використанням напрацьованих у теорії й практиці логістичного управління. Упровадження та застосування інноваційних підходів і концепцій у сфері логістики дасть змогу забезпечити сільськогосподарським підприємствам високі конкурентні переваги в агробізнесі та успішний вихід на

закордонні агропромислові ринки. Проте практична реалізація змін не можлива без застосування методів й інструментів логістичного управління з урахуванням специфіки діяльності сільсько-господарських підприємств, які є основою ефективного механізму управління. Застосування різних комбінацій та підходів до управління інструментами логістики дасть змогу сільськогосподарським підприємствам розвиватися, нарощувати свої потужності та утримувати лідируючі позиції на аграрному ринку країни й за її межами.

Джерела та література

1. Косарева Т. В. Логістичні стратегії підприємств агропродовольчого комплексу. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. Вип. 28. С. 234–241. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VPDTU_ek_2014_28_40
2. Чурилов С. В. Логістичне управління підприємством: теоретичний аспект. URL: http://pk.napks.edu.ua/library/compilations_vak/eiu/2012/6/p_142_147.pdf.
3. Веснин В. Р. Менеджмент: учебник. 3-е изд. – Москва: ТК Вел Изд-во «Проспект», 2007. 512 с.
4. Этапы развития логистики. URL: <http://www.grandars.ru/college/logistika/etapy-razvitiya-logistiki.html>.
5. Методологія управління і її компоненти. URL: <http://onlymyfacts.in.ua/economy312.html>.
6. Миротин Л. Б., Ташбаев И. С. Логистика для предпринимателя: основные понятия, положения и процедуры: учеб. пособие. Москва : ИНФРА. М, 2002. 252 с.
7. Кальченко А. Г. Логістика: підручник. Киев: КНЕУ, 2003. 284 с.
8. Величко О. П. Розвиток логістики в системі менеджменту підприємств аграрної сфери економіки: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.04. Дніпропетровськ, 2016. 566 с.
9. Крикавський С. В. Логістика. Основи теорії: [підручник]. 2-ге вид., доповн. і переробл. Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2006. 456 с.
10. Фролова Л. В. Логістичне управління підприємством: теоретико-методологічні аспекти: монографія. Донецьк: ДонДУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2004. 161 с.
11. Чен Ким У., Моборн Р. Стратегия голубого океана: пер. с англ. Москва: НИРО, 2005. 727 с
12. Bowersox D. J., Closs D. J., *Logistical Management*. Mc millan Pudlishing, 3rd ed. 1991. 314 p.
13. Pande P. S.; Neuman, Robert P.; Gavanagh, Roland R. *The Six Sigma Way: How GE, Motorola, and Other Top Companies Are Honing Their Performance*. McGraw-Hill, 2000. 282 p.
14. Хаджинова О. В. Логістична стратегія управління витратами великого багатопрофільного промислового підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами». Донецьк, 2006. 23 с.
15. Кобзева К. В. Методологічні підходи в управлінні логістичними затратами промислового підприємства. URL: http://manved.at.ua/publ/metodologichni_pidkhodi_v_upravlinni_logistichnimi_zatratami_promislovogo_pidpriemstva/2-1-0-22.

References

1. Kosareva, T. V. (2014) Lohistychni stratehii pidpriemstv ahroprodovolchoho kompleksu [Logistic strategies of enterprises of the agro-food complex] *Visnyk Pryazovskoho derzhavnoho tekhnichnoho universytetu - Bulletin of the Priazov State Technical University*, vol. 28, pp. 234–241, Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VPDTU_ek_2014_28_40 [in Ukrainian].
2. Churilov, P. V. (2012) «Logistic management an enterprise: theoretical aspect», Retrieved from: http://pk.napks.edu.ua/library/compilations_vak/eiu/2012/6/p_142_147.pdf. [in Ukrainian].
3. Vesnin, V. R. (2007), *Menedzhment: Uchebnik* [Management: Studies], 3rd ed, Prospekt [in Russian].
4. «Stages of development of logistic», Retrieved from: <http://www.grandars.ru/college/logistika/etapy-razvitiya-logistiki.html>. [in Russian].
5. «Methodology of management and its components», [Online], Retrieved from: <http://onlymyfacts.in.ua/economy312.html> [in Ukrainian].
6. Mirotin, L. B. and Tashbaev, I. E. (2002), *Logistika dlja predprinimatelja: osnovnye ponjatija, polozhenija i procedury: Uchebnoe posobie* [Logistika for a businessman: basic concepts, positions and procedures: Studies], INFRA [in Russian].
7. Kal'chenko, A. H. (2003), *Lohistyka: Pidruchnyk* [Logistic: Studies], KNEU, Kyiv, Ukraine [in Ukrainian].
8. Velychko, O. P. (2016), «Development of logistics in the management system of enterprises of the agrarian sector of the economy», Abstract of EsD, dissertation, Economics and enterprise management, Dnipropetrovsk State Agricultural Economics University, Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
9. Krykavskiy, Ie. V. (2006), *Lohistyka. Osnovy teorii* [Logistics. Fundamentals of the theory], 2nd ed, Natsionalnyi universytet «Lvivska politehnika», Intelekt-Zakhid, Lviv [in Ukrainian].

10. Frolova, L. V. (2004), *Lohystychne upravlinnia pidpriemstvom: teoretyko-metodolohichni aspekty* [Logistics company management: theoretical and methodological aspects], Donetsk [in Ukrainian].
11. Chen Kim, U. and Moborn, R. (2005), *Strategija golubogo okeana*. Per. s angl. [Strategy of blue ocean. Translation from English], HIPPO [in Russian].
12. Bowersox, D. J. and Closs, D. J. (1991), *Logistical Management.*, 3rd ed, Mc millan Pudlishing, New York [in USA].
13. Pande, P. S., Neuman, R. P., Gavanagh, R. R. and Roland, R. (2000) «The Six Sigma Way: How GE, Motorola, and Other Top Companies Are Honing Their Performance», McGraw-Hill.
14. Khadzhinova, O. V. (2006) «Logistic strategy of management the expenses of large much type industrial enterprise: abstract of thesis of dissertation of candidate of economic sciences: special». 08.06.01 «Economy, organization and management enterprises», Doneck [in Ukrainian].
15. Kobzeva, K. V. «Metodologichni approaches in the management of industrial enterprise logistic expenses», Retrieved from: http://manved.at.ua/publ/metodologichni_pidkhodi_v_upravlinni_logistichnimi_zatratami_promislovogo_pidpriemstva/2-1-0-22. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 19.08.2018 р.

УДК 330.341.1

Грудзевич Ігор,
кандидат економічних наук, доцент,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
кафедра фінансів та кредиту,
м. Луцьк; e-mail: grudzevych_teo@ukr.net

Грудзевич Юлія,
кандидат економічних наук,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
кафедра фінансів та кредиту,
м. Луцьк; e-mail: grudzevychukr@gmail.com
<https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-04-63-70>

ОЦІНКА ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ПОШУКУ ЕФЕКТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ

У статті здійснено систематизацію джерел фінансування інноваційної діяльності та розроблено рекомендації щодо ефективного використання власних і залучених фінансових ресурсів з урахуванням рівня потенціалу підприємства до впровадження інновацій. Розроблено методiku аналізу потенціалу підприємства до виконання інноваційної діяльності в межах часткових потенціалів (виробничого, інноваційного, фінансово-інвестиційного, інтелектуально-кадрового). Розроблено алгоритм реалізації методики оцінювання та підібрано показники в межах кожного потенціалу. Обґрунтовано доцільність використання вказаної системи оцінювання. Визначено питому вагу часткових потенціалів у зведеній оцінці потенціалу підприємства до впровадження інновацій.

Ключові слова: фінансування інноваційної діяльності, джерела фінансування інноваційної діяльності, потенціал підприємства до впровадження інновацій, інвестиції.

Грудзевич Ігорь,
кандидат экономических наук, доцент,
Восточноевропейский национальный университет имени Леси Украинки,
кафедра финансов и кредита,
г. Луцк; e-mail: grudzevych_teo@ukr.net

Грудзевич Юлия,
кандидат экономических наук,
Восточноевропейский национальный университет имени Леси Украинки,
кафедра финансов и кредита,
г. Луцк; e-mail: grudzevychukr@gmail.com